

SXEDIO.F74

20.10.1950: Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ Γ ΝΕΑΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΟΤΙ ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΙ ΤΟΝ ΕΝΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΛΑΟΥ

Οι **66** Γενικοί Αντιπρόσωποι που εκλέγησαν από τις εκλογές και οι **12** Οφφικιάλοι της Εκκλησίας της Κύπρου συνήλθαν στις **10** το πρωί της **20** Οκτωβρίου, **1950**, στην Ιερά Αρχιεπισκοπή, υπό την προεδρία του Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτη Πάφου Κλεόπα, ο οποίος και κήρυξε τις εργασίες της συνέλευσης.

Στην ομιλία του ο Τοποτηρητής, αφού εξήρε την αυτοθυσία και αυταπάρνηση του αείμνηστου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Β τόνισε ότι αυτός "μόχθησε υπέρ της προκοπής της Εκκλησίας του Χριστού και υπέρ της εθνικής αποκατάστασης".

Υστερα κάλεσε τους παρισταμένους να εκλέξουν στον αρχιεπισκοπικό θρόνο "Αρχιεπίσκοπο και Εθνάρχη, πρόσωπο που συγκεντρώνει στον εαυτό του τα μεγάλα ηθικά και πνευματικά προσόντα" που απαιτούνται από το αξίωμά του και ο οποίος "παρέχει όλα τα εχέγγυα για καλή και αποτελεσματική εκπλήρωση των ιερών και ηψηλών του καθηκόντων προς για την πατρίδα και την Εκκλησία".

Είπε ο Τοποτηρητής:

"Σεβασμιώτατοι και αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί,

Πανοσιολογιώτατοι Ηγούμενοι και λοιποί της Εκκλησίας αξιωματούχοι,

Ευλαβέστατοι και τιμιώτατοι του κλήρου και του λαού αντιπρόσωποι.

Συνήλθομεν εις την ιστορικήν ταύτην αίθουσαν ίνα εκτελέσωμεν σπουδαιότατον προς την Εκκλησίαν και την Πατρίδα καθήκον.

Συνήλθομεν, ίνα εκλέξωμεν, Αρχιεπίσκοπον και Εθνάρχην Κύπρου, εις διαδοχήν Μακαρίου του Β, ον ο

Κύριος εκάλεσε παρ' εαυτώ, ίνα αναπαύση εκ των κόπων αυτού, ίνα αμείψη αυτόν ανθ' ων εν αυταπαρνήσει και αυτοθυσία, εμόχθησαν ενταύθα υπέρ της κατά Χριστόν προκοπής και επιδόσεως του λαού αυτού και υπέρ της εθνικής αυτού αποκαταστάσεως ίνα δω αυτώ στέφανον αμαράντινον δόξης αφθίτου.

Είη αυτού αιωνία η μνήμη ζώσα αεί μεταξύ ημών, διδάσκουσα και καθοδηγούσα. Το ζηλωτόν αυτού παράδειγμα έστω υπογραμμός και κανών βίου δια πάντας αυτού τους διαδόχους, δια πάντας ημάς.

Γνωρίζομεν πάντες καλώς πάση σπουδαιότητι το ύψος και η ευθύνη του αξιώματος του Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχου Κύπρου. Είναι δια τούτο περιττός πας λόγος προς παράστασιν και έξαρσιν οφείλομεν να προβώμεν εις εκτέλεσιν του καθήκοντος ημών μετά φόβου Θεού και καθαρού του συνειδότος, εκλέγοντες Αρχιεπίσκοπον ημών και Εθνάρχην, πρόσωπον συγκεντρούν εν εαυτώ τα υπό του αξιώματος απαιτούμενα μεγάλα πνευματικά και ηθικά προσόντα και παρέχον πάντα τα εχέγγυα περί καλής και λυσιτελούς δια τε την εκκλησίαν και την Πατρίδα εκπληρώσεως των ιερών και υψηλών αυτού καθηκόντων.

Εν ονόματι του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού κηρύττοντες την έναρξιν της συνεδρίας της εκλογικής συνελεύσεως, επικαλούμεθα επ' αυτήν το Πανάγιον Πνεύμα, ίνα φωτίση πάσας ημάς και οδηγήση εις εκλογήν θεάρεστον και ωφέλιμον τη Εκκλησία και τη Πατρίδι".

Στη συνέχεια ο Τοποτηρητής κάλεσε τη συνέλευση να προχωρήσει στην εκλογή και εξήγησε ότι αυτή μπορούσε να γίνει είτε δια βοής είτε με μυστική ψηφοφορία.

Ευθύς αμέσως ηγέρθη από τη θέση του ο Γενικός αντιπρόσωπος Λεμεσού Ε. Πιτσιλλίδης και πρότεινε όπως εκλεγεί Αρχιεπίσκοπος ο Κιτίου Μακάριος.

Τότε όλων η προσοχή στράφηκε στους αντιπροσώπους της Κερύνειας, διότι μόνον από αυτούς αναμενόταν αντίδραση. Οι περισσότεροι αντιπρόσωποι, κατά την εφημερίδα "Εθνος," αποδέχθηκαν την πρόταση Πιτσιλλίδη και μόνο ο

Σάββας Χρίστης σηκώθηκε από τη θέση του και έφερε ένσταση.

Στη συνέχεια ο δήμαρχος Λαπήθου Φειδίας Παρασκευαΐδης πήρε το λόγο και ζήτησε να του επιτραπεί να καταθέσει έγγραφη δήλωση των γενικών αντιπροσώπων της Κερύνειας, εκτός του κ. Σάββα Χρίστη, με το οποίο τονιζόταν ότι υποστήριζαν την υποψηφιότητα του Κιτίου Μακαρίου, χωρίς όμως αυτό να σήμαινε ότι δεν εκτιμούσαν το Μητροπολίτη της επαρχίας τους.

Το έγγραφο που δεν επιτράπηκε να κατατεθεί, αλλά παραδόθηκε αργότερα στον Πρόεδρο της εκλογικής συνέλευσης, Τοποτηρητή Κλεόπα, έχει ως εξής:

"Ημείς οι Γενικοί Αντιπρόσωποι διά την αρχιεπισκοπικήν εκλογήν της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Κυρηνείας επιθυμούμεν να μας επιτραπή να προβώμε εις την κατωτέρω δήλωση:

"Σεβόμεθα και εκτιμώμεν απολύτως τον Ιεράρχην μας και Εθνικόν αγωνιστήν, σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κυρηνείας Κον Κυπριανόν προς Τον οποίον και το εθνικόν Του έργον και την ιεράν αυτήν στιγμήν στρέφεται η σκέψις μας.

Παρ' όλα ταύτα, λαμβάνοντες υπ' όψιν την επανειλημμένως εκφρασθείσαν επιθυμίαν του όπως μη αναμιχθή το όνομά του εις την παρούσαν Αρχιεπισκοπικήν εκλογήν, θα συνταχθώμεν με την εκφρασθείσαν πλειοψηφίαν των κ.κ. Γενικών Αντιπροσώπων, ψηφίζοντες τον σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κιτίου, ως Αρχιεπίσκοπον Πάσης Κύπρου, πεποιθότες, ότι ούτος θα αναδειχθή καθόλα αντάξιος διάδοχος του εκλιπόντος Εθνάρχου μας αειμνήστου Μακαρίου του Β".

Υπογραφαί: Παπαλοΐζος Ιωάννου,
Παπαχαράλαμπος Βασιλείου, Χρύσανθος Ταπανίδης,
Ιεροδιάκονος Σωφρόνιος Μιχαηλίδης, Φειδίας
Παρασκευαΐδης, Γεώργιος Χ" Γρηγορίου, Ευαγόρας
Κουντούρης, Γ. Καμιντζής, Χριστοφής Νικολάου και
Αριστόδημος Μουρτζής.

(Μεταγλώττιση)

"Εμείς οι Γενικοί Αντιπρόσωποι για την αρχιεπισκοπική εκλογή της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Κερύνειας επιθυμούμε να μας επιτραπεί να προβούμε στην κατωτέρω δήλωση:

Σεβόμαστε και εκτιμούμε απόλυτα τον Ιεράρχη μας και Εθνικό αγωνιστή, σεβασμιότατο Μητροπολίτη Κυρήνειας κ. Κυπριανό προς Τον οποίο και το εθνικόν Του έργο και την ιερή αυτή στιγμή στρέφεται η σκέψη μας.

Παρ' όλα ταύτα, λαμβάνοντας υπ' όψη την επιθυμία του που εκφράσθηκε επανειλημμένα όπως μη αναμιχθεί το όνομά του στην παρούσα Αρχιεπισκοπική εκλογή, θα συνταχθούμε με την εκφρασθείσα πλειοψηφία των κ.κ. Γενικών Αντιπροσώπων, ψηφίζοντας το σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κιτίου, ως Αρχιεπίσκοπο Πάσης Κύπρου, πεπεισμένοι, ότι αυτός θα αναδειχθεί καθόλα αντάξιος διάδοχος του εκλιπόντος Εθνάρχη μας αείμνηστου Μακαρίου του Β".

Ο μόνος που αντιδρούσε και δεν συγκατατίθετο με τίποτε στην εκλογή του Κιτίου Μακαρίου διά βοής ήταν ο Γενικός Αντιπρόσωπος της Κερύνειας Σάββας Χρίστης, ο οποίος με κανένα τρόπο δεν δεχόταν να αποσύρει την ένστασή του.

Έτσι ο ηγούμενος Κύκκου Χρυσόστομος που είχε παίξει σημαντικό ρόλο, τόσο στην εκλογή των πρώην Αρχιεπισκόπων Λεοντίου και Μακαρίου Β ηγέρθη από τη θέση του και εξήγησε ότι σύμφωνα με το Καταστατικό έπρεπε να διεξαγόταν μυστική ψηφοφορία, εφόσον ενίστατο έστω και ένας στην πρόταση για την εκλογή του Αρχιεπισκόπου, διά βοής, από τη εκλογική συνέλευση.

Ο Πρόεδρος της συνέλευσης προχώρησε τότε στη μυστική ψηφοφορία και όρισε τον ηγούμενο Κύκκου και τους δημάρχους Λευκωσίας και Πάφου Θεμιστοκλή Δέρβη και Χρ. Γαλατόπουλο ως εφορευτική επιτροπή.

Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ήταν όπως

προβλεπόταν: **77** υπέρ του Μητροπολίτη Κιτίου Μακαρίου και ένας εναντίον.

Στο ψηφοδέλτιο εναντίον του Μακαρίου, που πιστεύεται πως ανήκε στο Σάββα Χρίστη, αναγραφόταν η φράση "εξωκλιματικόν με απόλυτον σεβασμόν προς τους Κυπρίους ιεράρχας".

Το ψηφοδέλτιο κρίθηκε ως άκυρο κι' έτσι η εκλογή του Μακαρίου στο θρόνο του Αποστόλου Βαρνάβα θεωρήθηκε ομόφωνη.

Μετά την εκλογή οι αντιπρόσωποι υπέγραψαν το πρακτικό της εκλογής του νέου Αρχιεπισκόπου στο οποίο τονιζόταν ότι η εκλογική συνέλευση "ανέδειξε διά ψήφων **77** ως εψηφισμένον Αρχιεπίσκοπον Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κιτίου Κύριον Μακάριον".

Τονιζόταν επίσης ότι η εκλογή καταγράφηκε στον Κώδικα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής "τη ημέρα της εβδομάδος Παρασκευή και μηνός Οκτωβρίου εικοστή του χιλιοστού εννεακοσιστού πεντηκοστού σωτηρίου έτους".

" Της Αγιωτάτης Αρχιεπισκοπής Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου του οικείου ποιμένος και προστάτου αποστερηθείσης διά της προς Κύριον εκδημίας του αειμνήστου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου του Β, ο την Τοποτηρητητείαν του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, μετά τούτο συνωδά τω καταστατικώ της Εκκλησίας Κύπρου, αναλαβών, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πάφου Κύριος Κλεόπας, ενεργών κατά τας διακελεύσεις του **26** άρθρου του Κατασταστικού, απέλυσεν από **6** Ιουνίου **1950** Εγκύκλιον περί εκλογής Ειδικών και Γενικών Αντιπροσώπων προς ανάδειξιν Αρχιεπισκόπου Κύπρου και ομού μετά των συνοδικών Μελών του σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κιτίου Κυρίου Μακαρίου και του Θεοφ. Χωρεπισκόπου Σαλαμίνας κυρίου Γενναδίου, αντιπροσωπεύοντος και τον επί αποστολή εθνική αποδημούντα Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κυρηναίας Κύριον Κυπριανόν, εν ακριβεία και τάξει συνετέλεσεν όσα διατεταγμενα εστί εις έγκαιρον και κανονικήν πλήρωσιν του

Αρχιεπισκοπικού Θρόνου.

Γενομένων τοίνυν πάντων των νομίμων συνωδά τω Καταστατικώ της Εκκλησίας συνήλθεν εν τω Μεγάλω Συνοδικώ της Αρχιεπισκοπής Εκλογική Συνέλευσις, υπό την προεδρίαν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πάφου και Τοποτηρητού του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου κυρίου Κλεόπα, παρεδρευόντων του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυρίου Μακαρίου και του Θεοφιλεστάτου Χωρεπισκόπου Σαλαμίνας κυρίου Γενναδίου και συνεδρευόντων των Πανοσιολογιωτάτων Ηγουμένων Κύκκου Χρυσσοστόμου, Μαχαιρά Ειρηναίου, Αγίου Νεοφύτου Λαυρεντίου, Τροοδιτίσης Παγκρατίου, Χρυσorroϊατίσης Επιφανίου, Σταυροβουνίου Διονυσίου και του Προϊσταμένου Αγίου Παντελεήμονος Ιερομονάχου Χρυσάνθου και δύο βαθμούχων της Αρχιεπισκοπής, του Εξάρχου Ιερωνύμου και του Αρχιγραμματέως Αρχιμανδρίτου Ιππολύτου, προς δε και των νενομισμένων αιρετών του ποιμνίου Γενικών Αντιπροσώπων Κληρικών τε και Λαϊκών και μετά τη επίκλησιν της Χάριτος του Παναγίου και Τελεταρχικού Πνεύματος προβάσα εις εκλογήν, ανέδειξε διά ψήφων **77** ως εψηφισμένον Αρχιεπίσκοπον Νέας Ιουστιαννής και πάσης Κύπρου τον σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κιτίου Κύριον Μακάριον.

Εις επιβεβαίωσιν δε της εκλογής ταύτης και υπόμνησιν συνετάχθη και κατεγράφη εν τω κώδικι τούτω Υπομνημάτων της Αρχιεπισκοπής η δε πράξις σήμερον, ημέρα της εβδομάδος Παρασκευή και μηνός Οκτωβρίου εικοστή του χιλιοστού Εννεακοσιστού πεντηκοστού σωτηρίου έτους".

Στη συνέχεια ο Εψηφισμένος Αρχιεπίσκοπος, αφού περιβλήθηκε τον Αρχιερατικό Μανδύα κατευθύνθηκε με συνοδεία κλήρου και λαού στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Ιωάννου, κρατώντας την αρχιερατική του ράβδο.

Μετά τις νενομισμένες ευχές ο Χωρεπίσκοπος Γεννάδιος, που ενεργούσε ως αντιπρόσωπος του Μητροπολίτη Κερύνειας διάβασε από την Ωραία Πύλη της Εκκλησίας το Εκλογικό Υπόμνημα και την Κανονική Πράξη της ενθρόνισης που έχει ως εξής:

" Της Αγιοτάτης Αρχιεπισκοπής Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου, ποιμένος και προστάτου επιδεδεμένης, άτε δη του εν αυτή τέως Αρχιεπισκοπεύοντος Μακαρίου του Β, του από Κυρηναίας εις τας αιωνίους μετακληθέντος μονάς, ημείς οι την Ιεράν Σύνοδον της Αγιοτάτης Εκκλησίας της Κύπρου αποτελούντες Αρχιερείς, συνελθόντες εν Αγίω Πνεύματι, εν τω πανσέπτω τούτω Ναώ, του Αγίου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Ιωάννου του Θεολόγου, εν Λευκωσία, σήμερον, ημέρα της εβδομάδος Παρασκευή και μηνός Οκτωβρίου εικοστή του χιλιοστού εννεακοσιστού πεντηκοστού σωτηρίου έτους, ενεθρονίσαμεν άξιον και ημείς ευρόντες τον υπό του ιερού Κλήρου και του Λαού εις διαδοχήν εκλεγέντα σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κιτίου Κύριον Μακάριον, άνδρα ιεροπρεπή και της υψηλής λειτουργίας κατάλληλον.

Εφ'ω και εγένετο ήδε η Κανονική Πράξις υπογραφείσα μεν τη ιδία ημών χειρί, καταστρωθείσας δι' εις υπόμνησιν τω Κώδικι τούτω των Υπομνημάτων της Αρχιεπισκοπής.

+ Ο Πάφου Κλεόπας.

+ Ο Σαλαμίνοσ Γεννάδιος.

Για την υπογραφή, τόσο του Εκλογικού Υπομνήματος από την Εκλογική Συνέλευση, όσο και της Κανονικής Πράξης χρησιμοποιήθηκε το μελανοδοχείο του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού που είχε απαγχονισθεί από τους Τούρκους στις 9 Ιουλίου 1821.

Στη συνέχεια ο Μητροπολίτης Πάφου και ως ο πρώτος τη τάξει προσφώνησε τον Εψηφισμένο Αρχιεπίσκοπο τον οποίο κάλεσε να εργασθεί υπέρ της νεολαίας, του εργάτη και του Κλήρου:

"Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου.

Η κοινή και ομόφωνος ψήφος των Σεβασμιωτάτων Αρχιερέων των συγκροτούντων την Ιεράν Σύνοδον, των Πανοσιολογιωτάτων Ηγουμένων και Οφφικιάλων και των λοιπών αιρετών μελών της γενικής αγιοτάτης αποστολικής ταύτης Εκκλησίας.

Θθεν παραδίδωμι σοι κατά την επίσημον ταύτην στιγμήν την διακυβέρνησιν της ιεράς ταύτης ολκάδος διά της επιδόσεως του ιερού τούτου σκήπτρου, τούτο συμβολίζει την ισχύν, την δύναμιν και την εξουσίαν της Εκκλησίας, εγγχειρίζει σοι δε αυτό σήμερον δι' εμού ο Ουράνιος της Εκκλησίας νυμφίος και Δομήτωρ, ο αρχιποιμήν Χριστός, ίνα ποιμάνης εν οσιότητι και δικαιοσύνη το εμπειπιστευμένον σου άνωθεν λογικόν ποιμνιον του παλαιφάτου Θρόνου του Αποστόλου Βαρνάβα και οδηγήσης αυτό εις νομάς σωτηρίους.

Κατευοδού λοιπόν Μακαριώτατε, ανδρίζου και ίσχυε, λαμπρύνων τον ένδοξον τούτον Αποστολικόν θρόνον εις έτη πάμπολλα και τετιμημένα εν ειρήνη, Αμήν".

Στη συνέχεια ο Τοποτηρητής ενεχείρησε στον Εψηφισμένο Αρχιεπίσκοπο το Ποιμαντορικό σκήπτρο και αυτός αφού το πήρε ευχαρίστησε λέγοντας:

"Ευχαριστώ τω Θεώ μου τω ούτω τα περί εμέ οικονομήσαντι. Συγκατατιθέμενος οίς Κλήρος και λαός κανονικώς ενέκρινε περί εμού, αποδέχομαι την εκλογήν και εύχομαι όπως κύριος ο θεός αξιώση με πληρώσαι τας προσδοκίας της εκκλησίας και του Ποιμνίου".

Ο Μακάριος προχώρησε προς τον θρόνο του και ευλόγησε το λαό ενώ οι ψάλτες έψαλλαν το "Εις πολλά έτη Δέσποτα".

Εδώ προσφώνησε το Μακάριο από τον Αμβωνα ο Αρχιερατικός Επίτροπος Αμμοχώστου Ιάκωβος Παύλου τονίζοντας τα ακόλουθα:

"Τοιούτος ημίν έπρεπεν Αρχιερείς, όσιος, άκοπος, αμίαντος...

Χαράς μεγάλης πληρούται σήμερα, Μακαριώτατε, Δέσποτα των Ελλήνων Ορθοδόξων της Κύπρου, αλλά και των Πανελλήνων τα στήθη, διότι η εκκλησιαστική μας ολκάς εύρε τον δεξιόν της οιακοστρόφον, τον σοφόν και απτόητον της Κυβερνήτην.

Χαράν και αγαλλίασιν αλλά και ηθικήν ικανοποίησιν, αισθάνεται ολόκληρος ο Ελληνικός Κυπριακός Λαός επί τη αναρρήσει σου εις τον ευκλεή

και ιστορικών Αρχιεπισκοπικών θρόνον, τον οποίον εκλέϊσαν και εδόξασαν οι αθάνατοι της πίστεως και της Πατρίδος πρόμαχοι, ο Απόστολος Βαρνάβας, ο Άγιος Επιφάνιος, ο Εθνομάρτυς Κυπριανός, ο Μακάριος Β και σύμπας ο των ενδόξων προκατόχων σου ιερός χορός.

Μακαριώτατε, περιβάλλεσαι σήμερον των αειμνήστων Βυζαντινών ημών αυτοκρατόρων τον περφυρούν Μανδύαν και λαμβάνεις το αυτοκρατορικό σκήπτρον, προνόμια της Εθναρχούσης κυπριακής Εκκλησίας, τα οποία εσεβάσθησαν οι αιώνες και τα οποία οι Έλληνες Κύπριοι, εις την περιπετειώδη και πολυκύμαντον μας ζωήν διεφυλάξαμεν και θα διαφυλάττωμεν πάντοτε και με το αίμα μας ακόμη, ως κόρην οφθαλμού.

Από το ύψος του αποστολικού και περιαλάμπρου σου θρόνου βλέπεις την δόξαν και το μεγαλείον αλλά και τας μεγάλας ευθύνας τας οποίας επωμίζεσαι και αντιλαμβάνεσαι πλήρως ότι το θαβώρ της δόξης μεταβάλλεται εις πραγματικόν Γολγοθάν, συναισθάνεσαι, βέβαια το βάρος της ευθύνης και διὰ τούτο σκυθρωπάζεις και σύννους τυγχάννεις.

Τι βλέπεις Μακαριώτατε, την ιεράν αυτήν στιγμήν; Βλέπεις τον διεθνή ορίζοντα κεκαλυμμένον υπό νεφών και καπνών του μίσους και του αλληλοσπαραγμού. Βλέπεις την γην πλήρη καπνίζόντων ερειπίων και αχνίζοντος αίματος. Οι λαοί ανουθένητοι, ασωφρόνιστοι, αμετανόητοι. Οι αρχηγοί των ασυνείδητοι, άπληστοι, άρπαγες.

Βλέπεις τον Κλήρον μας πενόμενον, την νεολαίαν μας μακράν του Χριστού μας, απογοητευμένην και μαραινομένην, τον λαόν μας δούλον του συμφέροντος και της αμαρτίας.

Βλέπεις την Εκκλησίαν μας; Χρειάζεται διοργάνωσιν και ανασύνταξιν των πνευμάτων και ηθικών της δυνάμεων, προς επίτευξιν του Θείου και υψηλού αυτής προορισμού.

Βλέπεις την Εθνικήν μας Πρεσβείαν, με αρχηγόν τον Μητροπολίτην Κυρηναίας κύριον Κυπριανόν, να κρούη τας θύρας των Μεγάλων αξιούσαν την ένωσιν της

Κύπρου μετά της μητρός Ελλάδος, αλλά "δεν είναι, εύκολες οι θύρες, εάν η χρεία τες κουρταλή", όπως λέγει κα ο εθνικός μας ποιητής. Και διά τούτο ραγίζεται η ελληνική σου καρδιά.

Θεοπρόβλητε και λαοπόθητε Μακαριώτατε. Εχεις πολλά και υψηλά καθήκοντα να επιτελέσης. Να αναφέρω εξ αυτών μόνον τρία- τα κυριώτερα.

Καλείσαι να ανυψώσεις την σημαίαν του Χριστού, την σημαίαν της αγάπης, εις την οποίαν απαραίτητως θα είναι χαραγμένον το τρίπτυχον τούτο: Νεολαία, εργάτης, Κλήρος.

Αυτά τα τρία πρέπει να ενθαρρύνης, να ανυψώσης, να σώσης, διότι μόνον επί του χρυσού τούτου τρίποδος στηριζομένη και από τα χριστιανικά ιδανικά εμπνεομένη η κοινωνία μας δύναται να ευτυχήση. Βοήθησε την ελληνικήν χριστιανικήν νεότητα να αναστηλώση εις τον ναόν της ψυχής της τα ύψιστα ιδανικά της Πίστεως και της Πατρίδος και να μάθη ότι χάριν αυτών των ιδανικών και την ζωήν της ακόμη πρέπει να θυσιάζη.

Ο εργαζόμενος λαός, ο εργάτης μας, ο τεχνίτης μας και ο αγρότης μας, πτωχός και πεινασμένος έμεινεν απροστάτευτος από τον νόμον, αχειραγώγητος από την Εκκλησίαν και εύκολος λεία εις χείρας των επιτηδείων εκμεταλλευτών. Πού είναι η κρατική μέριμνα διά τους εργαζομένους; Πού είναι η επαρκής κοινωνική Πρόνοια διά τους δυστυχείς; Πού είναι η αγάπη και το έλεος διά τους πάσχοντας;

Και ο Κλήρος μας; γνωρίζομεν όλοι μας πόσον αγαπάς τους ιερείς. Οι ιερείς, Μακαριώτατε, σε αναμένουν λυτρωτή από την δυστυχίαν. Ανύψωσε τον ιερέα. Κάμε τον προσωπικότητα. Σώσε τον από την επετείαν. Δώσε του θάρρος και ηθικήν δύναμιν. Τοποθέτησε τον επί την λυχνίαν. Οπως έλυσε το οικονομικόν ζήτημα του Κλήρου εις την Μητρόπολιν Κιτίου με την χαρακτηρίζουσαν σε ισχυράν θέλησιν και τόλμην, λύσε ριζικώς το όλον οικονομικόν πρόβλημα του Κλήρου μας. Εξακολούθει να έχης ως έμβλημα σου: Κλήρος αξιοπρεπής, μορφωμένος και

άξιος της αποστολής του.

"Αλλά Μακαριώτατε, της δράσεως σου το τρίπτυχον Νεολαία- Εργάτης- Κλήρος απαραίτητως πλαισιώνεται από ένα κυανόλευκον κύκλον: Τον αδιάκοπον αγώνα διά την εθνικήν μας αποκατάστασιν.

Σήμερον γίνεσαι Αρχιεπίσκοπος Κύπρου αλλά και Εθνάρχης της μαρτυρικής ελληνικής μεγαλονήσου. Σήμερον, παρά άλλοτε, αρχίζει ο Γολγοθάς σου. Διότι Επίσκοπος εν Κύπρω σημαίνει μάρτυς και Αρχιεπίσκοπος σημαίνει πρωτομάρτυς θυσιαζόμενος ανά πάσαν στιγμήν εις τον βωμόν της Πίστεως και της Πατρίδος.

Δεν λησμονείς, βεβαίως ότι ως Μητροπολίτης Κιτίου είσαι διάδοχος του Εθνομάρτυρος Κιτίου Νικοοδήμου, ο οποίος απέθανεν εξόριστος με το παράπονον εις τα Αγία του χείλη, διότι δεν είδε την πατρίδα του ελευθέραν.

Δεν λησμονείς, ότι είσαι διάδοχος του αιμνήστου Μακαρίου του Β, ο οποίος έκλεισε τους Αγίους του οφθαλμούς χωρίς να ευλογήση την ποθητην ένωσιν της Κύπρου.

Είναι πρωτοφανές και πρωτάκουστον εις τα χρονικά της Εκκλησίας μας ότι τόσον νέος γίνεσαι αρχηγός Αυτοκεφάλου Εκκλησίας. Αλλά μηδείς σου της νεότητος καταφρονείτω.

Τούτο απέδειξες ως Μητροπολίτης Κιτίου, διότι εις διάστημα δύο περίπου ετών αρχιερατείας κατώρθωσες να κερδίσης την αγάπην και την εκτίμησιν ολοκλήρου του ποιμνίου σου, αλλά τι λέγω, ολοκλήρου του ελληνικού Κυπριακού λαού, ο οποίος πανηγυρικώς και ομοφώνως σε ανεβίβασεν εις τον Αρχιεπισκοπικόν θρόνον.

Κοσμείσαι με πολλάς αρετάς και μεγάλα τα χαρίσματα. Εχεις την πείραν της διοικήσεως. Εχεις ευρυτάτην θεολογικήν και εγκυκλιπαιδικήν μόρφωσιν. Εχεις την αγάπην του Κλήρου σου. Εχεις την λατρείαν του λαού σου. Και υπεράνω όλων έχεις την θείαν βοήθειαν και αντίληψιν.

Μακαριώτατε Εθνάρχα,

Γενού ο νέος Μωϋσής, ο οποίος θα οδηγήσει τον νέον Ισραήλ εκ της δουλείας της Αιγύπτου εις την γην της επαγγελίας.

Γενού ο ατρόμητος σημαιοφόρος της ελευθερίας, ο οποίος θα οδηγήσει τον σκλαβωμένον τούτον λαόν σου εις τας αγκάλας της αιωνίου και αθανάτου Ελλάδος μας".

Απαντώντας ο νέος Αρχιεπίσκοπος, έχοντας δίπλα του το Δήμαρχο Λευκωσίας Θεμιστοκλή Δέρβη και τις εκκλησιαστικές και πολιτικές αρχές, εκφώνησε τον ενθρονιστήριο του λόγο και αναφέρθηκε τόσο στα προβλήματα της Εκκλησίας όσο και στο πολιτικό θέμα.

Ιδιαίτερα για το πολιτικό πρόβλημα της Κύπρου διαβεβαίωσε τον αρχηγό της Πρεσβείας, Μητροπολίτη Κερύνειας Κυπριανό, που βρισκόταν ήδη στο εξωτερικό ότι θα συνέχιζε τον ενωτικό αγώνα, αδιάλλακτα μέχρι το τέλος και δεν θα ησύχαζε αν δεν επιτυγχάνετο η Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

"Ου δώσω ύπνον τοις οφθαλμοίς μου και τοις βλεφάροις μου νυσταγμόν και ανάπαυσιν τοις κροτάφοις μου " μέχρις ότου εις τον εθνικόν ορίζοντα ροδίσει η χρυσόπτερος ίρις, αγγέλλουσα το φέγγος της ποθεινής ημέρας της εθνικής απολυτρώσεως", διαβεβαίωσε ο Μακάριος.

Είπε ο Μακάριος στον ενθρονιστήριο του λόγο:

Σεβασμιώτατοι εν Κυρίω αδελφοί,

Ευλαβείς του Υψίστου λειτουργοί,

Χριστεπάνυμε του Κυρίου λαέ,

Είη ευλογημένον το όνομα του Κυρίου, όστις έδειξεν εν τη αδυναμία μου τον άμετρον της χάριτάς του πλούτον, αναγαγών εμέ, τον ελάχιστον εν τοις αδελφοίς ιεράρχαις, εις το περίοπτον και τηλεφανές ύψος της κατά Κύπρον αγιωτάτης αρχιεπισκοπικής ταύτης σκοπιάς και αναδείξας με του αποστόλου Βαρνάβα διάδοχον.

Δόξαν και αίνον αναπέμπω τη απείρω Αυτού συγκαταβάσει, ευχαριστίας δε ολοψύχους απευθύνω προς τους αγαπητούς μου αδελφούς και συνεργάτας εν τω αμπελώνι του Κυρίου και τους αντιπροσώπους του

Κυπριακού λαού, οίτινες όργανα γενόμενα των θείων βουλών, προσώθησαν με διά της ψήφου των ίνα ανέλθω τας βαθμίδας του αιωνοβίου τούτου θρόνου.

Με γόνατα όμως λυγίζοντα τας βαθμίδας ανελθών και επί της υψηλής ταύτης αναβάθρας νυν ιστάμενος ίλιγγον αισθάνομαι και αισθάνομαι και βίαιον κλονισμόν, ανασαλεύοντα εκ βάθρων την ύπαρξιν μου. Τι τα περί εμέ σήμερον τελούμενα; Αποσπώμαι του λαχόντος μοι ποιμνίου εν τη Κιτιέων Εκκλησία, μετά του οποίου φιλών και μιϊκώς αντιφιλούμενος, εν λύπη δε πολλή τούτου νυν αποχωρίζομαι. Εν θάμβει οι οφθαλμοί βλέπουσιν τα περί το ταπεινόν μου πρόσωπον, την στιγμήν ταύτην συντελούμενα της θείας βουλής κελεύσματα. Ως χιτώνα γάμου πορφύραν περιβέβλημαι και επί σκήπτρου ερειδόμενος καλούμαι να οδεύσω προς του Κυρίου τον Νυφώνα, η δε νύμφη Κυπρίς Εκκλησία της χηρείας, τον πέπλον αποβάλλεται. Κλίνει της καρδίας μου ευλαβές το γόνυ και συντετριμμένη υπό φόβου η ψυχή προσεύχεται προς τον άόρατον της εκκλησίας Νυμφίον. Δέος κατέχει με μήτι πτωχή της ψυχής μου η στολή κι ανάξιος της κλήσεως, απόβλητος του Νυμφώνος γένωμαι. Φοβούμαι μη τω υπάτω τούτω της Εκκλησίας αξιώματι προς χόρτον ομοιάσω εγγίζοντα άνθρακας φλογώδεις, ως άλλος δε Μωϋσής επί του όρους του Χαρήβ ακούω αντιλαλούσαν από τα βάθη των αιώνων την μυστικήν θείαν φωνήν: "Μην εγγίσης ώδει". Πελώριον όντως και με κινδύνους πολλούς το υπ' εμού σήμερον αναλαμβανόμενον εγχείρημα. Την ιστορικήν ζωήν του θρόνου τούτου ελάμπρυναν αιώνες, ηγίασαν Ιεραρχών μαρτύρια, εδόξασαν φυσιογνωμίαι φαειναί, εκλέϊσαν άνδρες καλλιστέφανοι και αρχιεπίσκοποι περιλάλητοι. Προκάτοχος μου ήτο ο αϊδήμου μνήμης του Χριστού και της Πατρίδος μάρτυς, Μακάριος Β, προς τον οποίον η σκέψις ανατρέχουσα και την σμικρότητα μου παραβάλλουσα, εις κραυγήν αδυναμίας την γλώσσαν μου κινεί." Κύριε δέομαι σου, προχείρισαι δυνάμενον άλλον ον αποστειλείς".

Υπέρ τας δυνάμεις μου βαρύν αισθάνομαι της

αποστολής τον Κλήρον, ον ψήφος θεοκίνητος κλήρου και λαού από του τραχήλου μου εξήρτησεν. Υπό το βάρος τοιούτου κλήρου σώματα ευσταλή εκύρωσαν και πρόσωπα νεάζοντα ρυτίδες πρόωραι ηυλάκωσαν. Επιβαρυμένην έχει ο θρόνος ούτος την κληρονομίαν με απαιτήεις πολλάς και ποικίλας.

Αλλ' ούτως έταξεν ο Κύριος επ' εμέ γενέσθαι. Ιδού δε, αιχμάλωτος εγώ θεοκινήτου ψήφου, εν ταπεινώσει κλίνων τον αυχένα, αποδεχόμενος του θεού το κέλευσμα. Γνωρίζω καλώς ότι ο θρόνος ούτος ο δι' εμέ σήμερον υψούμενος ως το θαβώρ της δόξης εις Γολγοθάν του Μαρτυρίου αύριον γενήσεται. Μόχθοι παννημέριοι και παννύχιοι αγρυπνίαι, αγώνες και θυσίαι είναι του αρχιεπισκοπικού υπουργήματος η κληρονομία. Τας ιδίας αυτάς βαθμίδας επάτησαν μάρτυρες προκάτοχοι, διά να υψωθώσιν εις αγχόνην, δι' αυτών άλλοι εβάδισαν εις γην της εξορίας και δι' αυτών άλλοι προώρως κατήλθον εις τον τάφον.

Τοιαύτη του υπουργήματος η φύσις. Πολλάί σημερινών καιρών αι χαλεπότητες.

Η νοητή Ολκάς της εκκλησίας εν πολλαίς τρικυμίαις διαπλέει. Εξωθεν μάχαι αναταράσσουσαι θάλασσαν και έσωθεν έριδες και διχασμός του πληρώματος. Τα δε τραύματα πολλά. Ερείπια υλικά και ηθικά, κληροοδήματα εξωτερικών πολέμων και εσωτερικών ερίδων, έχομεν να αναστηλώσωμεν. Τραυμάτων δε πληγάς πολλάς να επιδέσωμεν. Και ίνα κατά την γλώσσαν του Χρυσορρήμενος είπε "οι επιβουλεύοντες πολλοί, το της αγάπης δίκαιον απόλωλεν. Εν μέσω παγίδων πολλών διαβαίνομεν και επί επάλξεων πόλεων περιπατούμεν. Πολλοί και πολλαχόθεν εφεστήκασιν. Ο δε συναλλαγής ουδείς ή ευάριθμοι λίαν".

Τας παλαιάς αιρέσεις διεδέξαντο αι του αιώνος τούτου πλάναι, την κατάρριψιν αιωνίων ηθικών αξιών επαπειλούσαι. Πολλοί πλανώντες και πλανώμενοι εις το μέσον διασπώντες και πολύν τον πειρασμόν τη Εκκλησία φέροντες. Χαλεπόν της ποιμαντορίας μου και

το έργον εν μέσω προβάτων διακεχωρισμένων. Ανάντης της αρχιεπισκοπείας μου ο δρόμος και δύσβατος της περιστάσεων η διάβασις.

Εν τοσούτω όμως των σκέψεων και αισθημάτων μου κατισχύει παρήγορος η καλούσα με φωνή. Ισχυε και ανδρίζου. Μη δειλιάσης, μηδέ φοβηθής ότι ου μη εγκαταλείψω σε. Μετά σου κύριος ο θεός σου εις πάντα, ου εάν πορεύη.

Εύτολμος καγώ εν τη ισχύϊ της άνωθεν κλήσεως χωρώ μετά θάρρους εις τον προκείμενον μοι αγώνα συνοδοιπόρους έχων τους αδελφούς Ιεράρχας, στηρίζοντας με ίνα μη προκόψω και των οποίων η αγάπη εγγυάται εγκάρδιον και ολόψυχον συνεργασίαν, αναπληρούσαν τας ελλείψεις μου και της νεότητος μου την απειρίαν.

Γνωρίζω οποίας προσδοκίας στηρίζει επ' εμέ της Ελληνικής αυτής Μεγαλονήσου ο ευσεβής λαός. Ο κλήρος αναμένει πνευματικήν και ηθικήν ανύψωσιν. Βελτίωσιν των βιοτικών συνθηκών του. Ο λαός ελπίζει περισυλλογήν και αναστήλωσιν των ηθικών ερειπίων, τα οποία αμαρτία πληθύνουσα επλήθυνε, νίκην κατά του μισοκάλου, όστις τα ζιζάνια της διχονοίας έσπειρε και την ειρήνην εφυγάδευσε, στοργήν και κατανόησιν εις προβλήματα του. Η δε δούλη πατρίς απαιτεί έντονον αγώνα δι' εθνικήν αποκατάστασιν.

Κατά την επίσημον αυτήν στιγμήν βεβαίωσιν δίδω ιεράν, ότι ουδέν εν επιγνώσει θα παραλείψω, ίνα τας προσδοκίας δικαιώσω και τας ελπίδας πραγματώσω. Απερχόμενος του έργου, πρώτιστον έχω σπούδασμα την φύλαξιν της ιεράς παρακαταθήκης της πίστεως, ως αύτη εις ημάς υπό του κυρίου παρεδόθη και ήτις εις την μακραίωνα ιστορίαν του ελληνικού γένους εγένετο η σωστική κιβωτός, η διαφυλάξασα αλώβητα του Εθνους τα κειμήλια και εις τας θυέλλας της δουλείας, η άγκυρα της σωτηρίας. Ουδένα λανθάνει σήμεραν το γεγονός ότι υφιστάμεθα δοκιμασίαν πίστεως. Πεποίθαμεν όμως ακραδάντως, ότι, ως χρυσός εν χωνευτηρίω η πίστις ημών δοκιμαζομένη, ακεραία της δοκιμασίας να εξέλθη. Αλλ' ίνα αποβή αύτη

δύναμις ζώσα και ζωοποιούσα, ενεργός και καρποφόρος, δέον η Εκκλησία να διαθέτη κλήρον μορφωμένον, διδακτικόν εν λόγοις τε και έργοις, επίγνωσιν έχοντα της ιεράς αποστολής του. Δεν αποκρύπτω το γεγονός ότι ο εφημεριδιακός κλήρος, άνευ πνευματικών προσώπων και εις οικονομικήν εξαθλίωσιν ευρισκόμενος, εξέπεσε κατά πολύ της υψηλής του θέσεως. Πολλά βεβαίως προσέφερε και προσφέρει ο κλήρος, συνεχιστής μεγάλης παραδόσεως, περισσότερα όμως δύναται να επιτελέση. Γνωρίζω τας αρετάς, αλλά και τας πολλές ανθρωπίνους αδυναμίας και ελλείψεις του. Η πνευματική ανύψωσις και οικονομική βελτίωσις του κλήρου διά την ευδόκιμον αυτού διακονίαν εν τω πληρώματι της Εκκλησίας θα είναι εκ των σπουδαίων μελημάτων μου. Η προ έτους ιδρυθείσα Ιερατική Σχολή πολλής θα τύχη της μερίμνης μου διά την περαιτέρω αυτής προαγωγήν προς πληρέστερον πνευματικόν καταρτισμόν του κλήρου, τον οποίον επιθυμώ συμνόβιον, πειθαρχικόν, αφωσιωμένον εις το καθήκον και ουχί αργόσχολον και καφενόβιον, μεριμνώντα και τυρβάζοντα περί πολλά "ων ουκ έστι χρεία".

Περί του εμπιστευθέντος μοι ποιμνίου τούτου μόνον λέγω. Μετά φροντίδος ανυστάκτου "εκζητήσω τα πρόβατά μου και εν νομή αγαθή βοσκήσω αυτά. Το απολωλός εκζητήσω και το πεπλανημένον επιστρέψω και το συντετριμμένον καταδήσω και το εκλείπον ενισχύσω και το πλείον και ισχυρόν φυλάξω και βοσκήσω αυτά μετά κρίματος".

Ετσι δε πλείον τούτου λέγω "και την ψυχή μου θύσω υπέρ των προβάτων".

Δεν προτίθεμαι κατά την στιγμήν ταύτην να εκθέσω πρόγραμμα του έργου, ούτινος συναρωγή Κυρίου, από σήμερον επιλαμβάνομαι. Ο Θεός, ο καλέσας με επί την υπάτην ταύτην της Κυπριακής Εκκλησίας διακονίαν, ας λαλήση αγαθά εις τας ακοάς της ψυχής μου, ίνα ταύτα μεταδώσω εις της Εκκλησίας τούτο πλήρωμα, υπέρ του οποίου "ήδιστα εκδαπανήθήσομαι", εις ουδέν εμαυτού φειδόμενος. Δι'εμαυτόν εν μόνον

αξαιτούμαι, την πειθαρχικήν πάντων αγάπην.

Περί της δούλης δε πατρίδος τον λόγον περιστρέφων, απευθύνω πρώτον από του ιερού τούτου βήματος ολόψυχον ασπασμόν και χαιρετισμόν εγκάρδιον και συναντιλήψεως βεβαίωσιν προς τον τετιμημένον αδελφόν Μητροπολίτην Κυρηναίας όστις, επί κεφαλής Πρεσβείας, μάχεται αγώνα υπέρτατον εις τα διεθνή πολιτικά πεδία, διά την κατίσχυσιν του Κυπριακού δικαίου, περί εμού δε λέγω, ότι "ου δώσω ύπνον τοις οφθαλμοίς μου και τοις βλεφάροις μου νυσταγμόν και ανάπαυσιν τοις κροτάφοις μου" μέχρις ότου εις τον εθνικόν ορίζοντα ροδίσει η χρυσόπτερος ίρις, αγγέλλουσα το φέγγος της ποθεινής ημέρας της εθνικής απολυτρώσεως. Πάση δυνάμει και πάση θυσία θα συνεχίσω, μετά του φιλοπάτριδος ελληνικού Κυπριακού λαού, τον εθνικόν αγώνα, βαδίζων επί διαλλάκτου προς τον Κυρίαρχον ενωτικής γραμμής, ουδέν έτερον επιδιώκων ειμή μόνον την ένωσιν μετά της ελληνικής Μητρος. Απαράδεκτος θα είναι οιαδήποτε προσφορά συντάγματος ή άλλη νόθος λύσις εθνικού ημών ζητήματος. Ασάλευτος δε έστω η πίστις πάντων εις την τελικήν νίκην και δικαίωσιν.

Τοιαύται, εν ολίγοις, αδελφοί, αι σκέψεις, τα συναισθήματα και αι διαβεβαιώσεις μου περί του αναλαμβανομένου έργου, υπέρ του οποίου και επικαλούμαι πάντων τας ευχάς και τας δεήσεις.

Συ δε, Ουράνιε της Εκκλησιαστικής αυτής Ολκάδας Κυβερνήτα, έπίδε εξ ύψους και ενίσχυσον με εις τον προκείμενον αγώνα. Εν χειρί υποτρεμούσης λαμβάνω το πηδάλιον, ο, σήμερα μοι δέδωκας. Δος μοι χείραν κραταιάν και ανάδειξον με δεξιόν πηδαλιούχον και ικάνωσον με εν τρικυμιαίς θαλασσών, ίνα της ολκάδος Σου το πλήρωμα εις λιμένα γαλήνης και σωτηρίας οδηγήσω. Εκχεε την χάριν Σου πλουσίαν επ' εμέ, ίνα εις διακονίαν της Εκκλησίας Σου ακατακρίτως αναλώσω τας ημέρας της ζωής μου και δόκιμος γενόμενος λήψωμαι της ζωής τον στέφανον".

σελ,147